

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Палеогеографія

Освітня програма «Географія»

Спеціальність **106 Географія**

Галузь знань **10 Природничі науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “15” вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Палеогеографія
Рівень вищої освіти	першого (бакалаврського)
Викладач (-і)	к.г.-м.н., доцент Сав'юк Мирослав Іванович.
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	myroslav.saviuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год., з них: 14 год. лекційних і 16 год. практичних занять, 60 год. самостійна робота, вид контролю - екзамен
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно затвердженого розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Палеогеографія» є вибірковою навчальною дисципліною для студентів спеціальності 106 Географія (10 Природничі науки). При вивченні цієї дисципліни студенти зможуть вивчити методи дослідження древньої географічної оболонки планети Земля, відтворювати окремі компоненти палеорельєфу, читати палеогеографічні карти і криві, ознайомитись з древнім рослинним і тваринним світом, кліматом минулих геологічних епох.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу: викладання даної дисципліни є сформування уявлення про основні поняття палеогеографії як науки; фактори розвитку географічної оболонки Землі; закономірності розвитку окремих геосфер Землі від утворення Землі як планети до сьогодні; методи використання палеогеографічних знань.</p> <p>Цілі курсу: знайомство із комплексом методів, що дозволяють відтворювати окремі компоненти древньої географічної оболонки, вивчення прийомів палеоландшафтного синтезу, що дозволяють простежувати загальні закономірності та тенденції розвитку древньої географічної оболонки.</p>	
4. Компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> - здатність аналізувати географічні об'єкти та феномени як природного походження, так і технічні та техногенні, з погляду фундаментальних науково-географічних підходів і знань, а також на основі відповідних картографічних та геоінформаційних методів; - здатність розуміти та уміло використовувати математичні та числові методи, які часто використовуються у географії та екології; - здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання з природничих дисциплін. 	
5. Результати навчання	
<ul style="list-style-type: none"> - поглиблені знання про принципи структурної й функціональної організації географічних об'єктів, явищ і процесів, професійне володіння методами систематизації, типології та класифікації; - поглиблені знання географічних та геоекологічних принципів раціонального природокористування й охорони природи, здатність планувати, організовувати та реалізувати оптимізаційні заходи в практичній діяльності; - здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі географії для самонавчання та творчого саморозвитку; - готовність до роботи з науковою і методичною літературою, картографічними 	

матеріалами та іншими джерелами інформації.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	106 Географія	2курс	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінк и	Термін виконанн я
------------	------------------	----------------	---------------	--------------------	-------------------------

Лекційні заняття

Тема 1. Місце палеогеографії та палеоекології в системі наук про Землю. Предмет вивчення, завдання і класифікація палеогеографії. Методологія і методи. Наукове і практичне значення палеогеографії.	Лекція 1 2год	4,9,10	Ознайомитись із історією розвитку палеогеографії, предметом, завданнями, науковим і практичним значенням дисципліни, використовуючи презентацію; 2 год.	2	Згідно розкладу
Тема 2. Методи палеогеографічних досліджень і літочислення Землі. Основні групи палеогеографічних методів. Методи визначення абсолютного і відносного віку гірських порід. Методи дослідження органічного світу минулих геологічних епох.	Лекція 2 2год	3, 4, 9, 10	Ознайомитись з основними методами досліджень в палеогеографії, визначенні абсолютного і відносного віку гірських порід та органічного світу минулих геологічних епох, використовуючи презентацію; 2 год.	3	Згідно розкладу
Тема 3. Палеогеографічні чинники формування земної кори і рельєфу. Загальна будова Землі як планети. Основні закономірності розвитку земної кори. Основні положення тектоніки літосферних плит.	Лекція 3 2год	4, 7, 9, 10	Ознайомитись з загальною будовою Землі, розвитком структури земної кори протягом 4,6 млрд. років, основні етапи розвитку земної кори, гіпотезами про утворення і рух	2	Згідно розкладу

Переміщення літосферних плит в історії Землі.			тектонічних плит, типи відносних переміщень плит, утворення рельєфу, підтвердження даної теорії, переміщення плит в історії Землі, використовуючи презентацію; 2 год.		
Тема 4. Палеогеографічні реконструкції та інтерпретації. Поняття «суша» і «область знесення» в палеогеографії. Виявлення похованих форм і особливостей реконструйованого рельєфу. Реконструкція розташування давніх річок, виявлення особливостей древніх басейнів. Виявлення стародавнього клімату.	Лекція 4 2 год	3, 4, 7,9, 10	Ознайомитись з основними принципами реконструкцій і поняттями в палеогеографії такими як «суша», «область знесення», виявлення та реконструкція похованого рельєфу, річок, виявлення за кліматичними показниками палеоклімату, використовуючи презентацію та інші матеріали; 2 год.	3	Згідно розклад
Тема 5. Етапи еволюції Землі. Докембрійський етап. Догеологічна історія розвитку Землі. Особливості докембрійського етапу. Еволюція земної кори в докембрії. Палеогеографічні умови докембрію. Органічний світ докембрію. Корисні копалини.	Лекція 5 2 год	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10	Ознайомитись з основними етапами еволюції Землі в докембрії, а саме: доархейським, архейським, протерозойським, їхніми особливостями, кліматичними умовами та органічним світом, використовуючи презентацію; 2 год.	3	Згідно розклад
Тема 6. Етапи еволюції Землі. Палеозойський етап. Еволюція земної кори в палеозої. Палеогеографічні умови палеозою.	Лекція 6 2 год	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10	Ознайомитись з основними етапами еволюції Землі в палеозойську еру, її особливостями, кліматичними умовами та	3	Згідно розклад

Органічний світ палеозою. Корисні копалини.			органічним світом, використовуючи презентацію; 2 год.		
Тема 7. Етапи еволюції Землі. Мезо- кайнозойський етап. Еволюція земної кори в мезо- кайнозої. Палеогеографічні умови мезо- кайнозою. Органічний світ мезо- кайнозою. Корисні копалини.	Лекція 7 2год	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10	Ознайомитись з основними етапами еволюції Землі в мезозойську еру, її особливостями, кліматичними умовами та органічним світом, використовуючи презентацію; 2 год.	3	Згідно розклад
Тема 1. Визначення фаціальної належності порід. Фаціальний аналіз. Загальні відомості про фації. Основні групи фацій. Фаціальний аналіз.	Практичне заняття 1 2год.	7, 8, 9, 10,4	Розглянути та ознайомитись з вченням про фації. Основні групи фацій, їх аналіз, побудова стратиграфічної колонки та палеогеографічної кривої; 2 год.	4	Згідно розкладу
Тема 2. Побудова стратиграфічного розрізу.	Практичне заняття 2 2 год.	7, 8, 9, 10, 4	На основі геологічних розрізів побудувати стратиграфічну колонку; 2 год.	4	Згідно розкладу
Тема 3. Побудова палеогеографічної кривої до розрізу.	Практичне заняття 3 2 год.		На основі фаціального аналізу та розрізів свердловин побудувати палеогеографічну криву; 2 год.		
Тема 4.. Складання палеотектонічних схем будови земної кори. 1. Особливості розвитку природи Землі кінця докембрію. Розвиток Землі в архей. Особливості розвитку	Практичне заняття 4 2год.	1-10	Вивчити особливості формування та будови основних геотектонічних структур докембрію, скласти схему будови земної кори в кінці докембрію,	4	Згідно розкладу

природи Землі в ранньому протерозої. Розвиток природи Землі впродовж пізнього протерозою.			показати на схемі древні платформи, геосинклінальні пояси, області байкальської складчастості; 2 год.		
Тема 5. Особливості розвитку природи Землі кінця палеозою. Історія розвитку природи Землі в ранньому палеозої. Особливості розвитку природних компонентів продовж пізньопалеозойської ери. Читання палеогеографічних карт палеозою та виділення основних палеозойських структур на контурних картах	Практичне заняття 5 2 год.	1-10	Вивчити особливості формування та будови основних геотектонічних структур кінця палеозою, скласти схему будови земної кори в кінці палеозою, показати на схемі давні платформи, молоді епібайкальські платформи, області каледонід, герценід, крайові прогини герценід, геосинклінальні пояси; 2 год.	4	Згідно розкладу
Тема 6. Особливості розвитку природи Землі кінця мезозою. Історія розвитку природи в мезозої. Особливості розвитку природних компонентів продовж мезозою. Читання палеогеографічних карт мезозою та виділення основних мезозойських структур на контурних картах.	Практичне заняття 6 2 год.	1-10	Вивчити особливості формування та будови основних геотектонічних структур кінця мезозою, скласти схему будови земної кори в кінці мезозою, показати на схемі давні платформи, області мезозойської складчастості, молоді епіпалеозойські платформи, геосинклінальні області; 2 год.	4	Згідно розкладу
Тема 7. Особливості розвитку природи Землі сучасну епоху. Історія розвитку природи в кайнозої.	Практичне заняття 7 2 год.	1-10	Вивчити особливості формування та будови основних геотектонічних структур кінця мезозою, скласти схему будови	4	Згідно розкладу

<p>Особливості розвитку природних компонентів продовж кайнозою. Читання палеогеографічних карт кайнозою та виділення основних кайнозойських структур на контурних картах.</p>			<p>земної кори в кінці мезозою, показати на схемі давні платформи, щити, молоді платформи, мезозоїди, альпійські структури, крайові прогини, області епіплатформного орогенезу; 2 год.</p>		
<p>Тема 8. Нанесення на контурні карти основних геотектонічних структур та корисних копалин України.</p>	<p>Практичне заняття 8 2 год.</p>		<p>На контурну карту України нанести основні геоструктурні елементи території, скориставшись для цього тектонічною схемою та тектонічними картами із географічних атласів. Нанесіть на схему основні родовища корисних копалин України та підпишіть їх.</p>	<p>4</p>	
<p>7. Система оцінювання курсу</p>					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p><i>Поточний контроль</i> здійснюється під час проведення лекційних, лабораторних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.</p> <p><i>Модульний контроль</i> (сума балів за окремі змістові модулі) проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуаційні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, вміння публічно письмово подати певний матеріал.</p>				

	<p><i>Семестровий (підсумковий) контроль</i> проводиться у формі екзамену.</p> <p><i>Екзамен</i> – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо.</p>
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова письмова робота виконується у формі тестових завдань з вибором правильної відповіді. Кількість тестових завдань – 25.
Семінарські заняття	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав сумарно 25 балів і вище. Студент не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав менше 25 балів. У цьому випадку студенту у відомості робиться запис "не допущений" і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з відповідною кафедрою, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перекладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі. Напередодні екзамену викладач подає доповідну декану про недопуск студентів академічної групи (груп). Відмітка про недопуск у відомості робиться при наявності розпорядження декана.

8. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях, поточному тестуванні, самостійній роботі (реферати, презентації). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Вимоги викладача. Кожен викладач ставить студентам систему вимог та правил поведінки студентів на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт, тестових завдань. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковою для студентів.

9. Рекомендована література

1. Веклич М. Ф. Основы палеоландшафтоведения. Киев, 1990.
2. Веклич М. Ф. Проблемы палеоклиматологии. Киев, 1990.
3. Верзилин А. Н. Методы палеогеографических исследований. Л., 1979.
4. Вронский В. А., Войткевич Г. Ф. Основы палеогеографии. Ростов н/Д.; М., 1997.
5. Маруашвили Л. И. Палеогеографический словарь. М., 1985.
6. Рослий И. М. Палеогеография антропогена. Киев, 1982.
7. Свинко Й. М., Сивий М. Я. Геологія: Підручник. – К.: Либідь, 2003. – 480с.
8. Сивий М. Я., Свинко І. М. Геологія. Практикум. К.: Вища школа. – 2006.

- 9.Свиточ А.А., Сорохтин О.Г., Ушаков С.А. Палеогеография. – М.: Академия, 2004. – 448 с.
- 10.Рухин Л. Б. Основыобщейпалеогеографии. Л., 1962.

Викладач к.г.-м.н., доцент Сав'юк Мирослав Іванович